

Det här är Socialdepartementet

Socialdepartementet i korthet

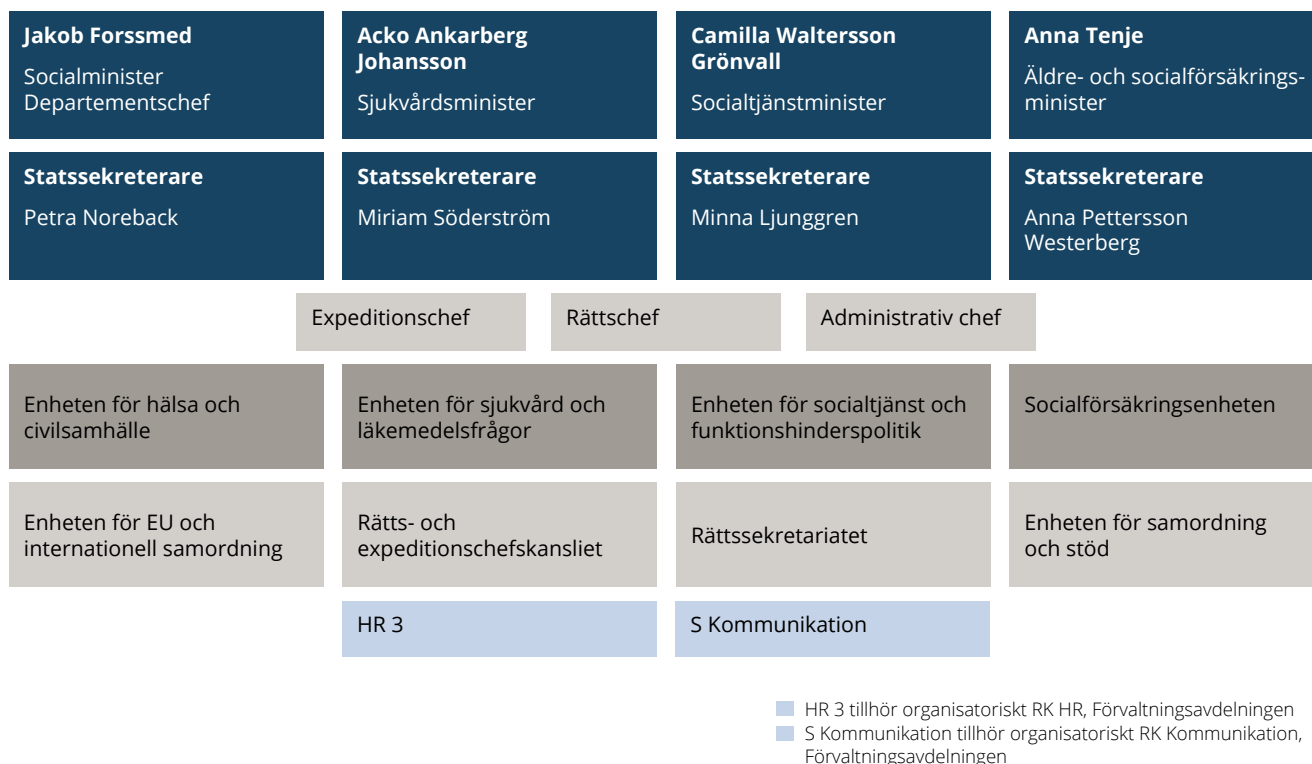
Socialdepartementet är ett av Regeringskansliets tio fackdepartement med ansvar för olika sakfrågor. Socialdepartementet ansvarar för frågor som rör människors välfärd. Det handlar om att främja människors hälsa och samtidigt se till att sjuka får den vård de behöver. Det omfattar försäkringar för att människor ska vara ekonomiskt trygga när de är

sjuka, äldre eller när barnen är små. Departementet ansvarar också för socialtjänstens stöd till personer och familjer samt omsorgen om personer med funktionsnedsättning och äldre människor. Dessutom arbetar departementet med rättigheter för personer med funktionsnedsättning samt barnets rättigheter. Socialdepartementet ansvarar också för frågor om det civila samhället,

trossamfund, begravningsväsendet, idrott samt ungdomspolitik. Inom departementets ansvarsområden ansvarar Socialdepartementet för regeringens internationella arbete och EU-arbete.

Socialdepartementet har ungefär 240 anställda, varav cirka 20 är politiskt anställda.

Socialdepartementets organisation

Politisk ledning

I departementet finns fyra statsråd med olika ansvarsområden.

Jakob Forssmed är socialminister och chef för Socialdepartementet, Acko Ankarberg Johansson är sjukvårdsminister, Camilla Waltersson Grönvall är socialtjänstminister och Anna Tenje är äldre- och socialförsäkringsminister.

Förutom statsråden finns statssekreterare i den politiska ledningen. Statssekreterarna ansvarar direkt under statsråden för olika politikområden och stödjer statsråden med att initiera, planera, samordna och följa upp verksamheten i departementet.

Statsråden och statssekreterarna har en stab av politiskt sakkunniga tjänstemän som stödjer ledningen i det politiska arbetet med underlag, politiska bedömningar, planering och mediekontakter.

Opolitiskt tillsatta tjänstemän

I Socialdepartementet finns en expeditionschef, en rättschef och en administrativ chef som, liksom statssekreterarna, stödjer statsråden med arbetsledning, planering och samordning av verksamheten. Expeditionschefen vakar över att departementets ärenden bereds på ett lagenligt, följdriktigt och enhetligt sätt. Expeditionschefen vakar också över styrningen av de myndigheter som hör till departementet. Rättschefen ansvarar för att förslag till lagar och andra författningar tas fram samt vakar över att departementets författningsärenden bereds på ett lagenligt, följdriktigt och enhetligt sätt.

På departementet finns fyra sakenheter som ansvarar för att regeringens politik inom Socialdepartementets områden omsätts i olika initiativ. Sakenheterna är enheten för hälsa och civilsamhälle, enheten för sjukvård och läkemedelsfrågor, enheten för

socialtjänst och funktionshinderspolitik samt socialförsäkringsenheten. Sakenheterna förbereder ärenden innan regeringen fattar beslut. I det ingår bland annat arbete med propositioner, budget- och styrningsfrågor gentemot myndigheter samt utvecklingsarbete i form av eget utredningsarbete och utredningsuppdrag till kommittéväsendet.

Dessutom finns några enheter som ansvarar, samordnar och stödjer departementet i enhetsövergripande frågor såsom rättsliga frågor, EU- och internationella frågor, statens budget, myndighets- och verksamhetsstyrning, analysfrågor, forskningsfrågor och administrativa uppgifter. Regeringskansliets förvaltningsavdelning stödjer departementet med personal (HR)- och kommunikationsfrågor.

Statsråden och deras ansvarsområden

Jakob Forssmed, socialminister

Jakob Forssmed ansvarar för politiken inom områdena folkhälsa, psykisk hälsa, ungdomspolitik, det civila samhället, idrott, hälsodata och life science.

Folkhälsa

Målet för folkhälsopolitiken är att skapa samhällsliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen. Det handlar framför allt om att främja människors hälsa och förebygga sjukdomar och inkluderar även god tandvård.

I området ingår frågor som rör levnadsvanor, till exempel matvanor och fysisk aktivitet, liksom strukturella faktorer som ekonomiska och sociala förutsättningar, uppväxtvillkor och fysisk miljö. Skydd mot smittsamma sjukdomar och mot andra hot mot människors hälsa ingår också i området.

För alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel (ANDTS) är målen ett samhälle fritt från narkotika och dopning, minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och ett minskat tobaksbruk. Målet för samhällets insatser mot spelberoende är att minska skadeverkningarna av överdrivet spelande.

Hälsodata och life science

I området ingår frågor som rör insamling och hantering av data kopplad till personers hälsa som genereras inom hälso- och sjukvården, samt den digitala infrastrukturen i hälso- och sjukvården.

I området ingår också frågor som rör life science. Målet med regeringens

nationella strategi för life science är att Sverige ska vara en ledande life science-nation. Life science bidrar till att förbättra hälsa och livskvalitet hos befolkningen, säkerställa ekonomiskt välstånd, utveckla landet vidare som en ledande kunskapsnation och förverkliga Agenda 2030.

Ungdomspolitik

Ungdomspolitikerna är sektorsövergripande och omfattar alla de beslut och åtgärder som påverkar villkoren för ungdomar mellan 13 och 25 år inom flera olika områden som exempelvis arbete, boende, utbildning, hälsa, fritid, kultur och inflytande. Målet är att unga ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen.

Det civila samhället och idrott

Med det civila samhället avses en arena, skild från staten, marknaden och det enskilda hushållet, där människor organiserar sig och agerar tillsammans i gemensamma intressen. I området ingår nätverk, ideella föreningar, registrerade trossamfund med mera. Politiken omfattar bland annat möjligheter att bilda organisationer, att få statligt stöd och att göra människor delaktiga och bedriva verksamhet. Målet är att förbättra villkoren för det civila samhället som en central del av demokratin.

Staten ger stöd till trossamfund med

målet att det ska bidra till att skapa förutsättningar för trossamfunden att bedriva en aktiv och långsiktig inriktad religiös verksamhet i form av gudstjänst, själavård, undervisning och omsorg.

Idrottspolitikens mål är att ge möjligheter för flickor och pojkar, kvinnor och män att motionera och idrotta för att främja en god folkhälsa, att stödja en fri och självständig idrottsrörelse samt att ge flickor och pojkar, kvinnor och män positiva upplevelser av idrott som underhållning.

Jakob Forssmed,
socialminister

Acko Ankarberg Johansson, sjukvårdsminister

Sjukvårdsministern ansvarar för frågor om hälso- och sjukvård, inbegripet läkemedelsfrågor.

Området omfattar såväl hälso- och sjukvård som läkemedel, apoteksväsende och hälso- och sjukvårdens beredskap.

Sjukvårdspolitik

Sjukvård handlar om de insatser som görs för att vårda dem som är sjuka och att utveckla vården, dess kompetensförsörjning och hälso- och sjukvårdspersonalens yrkesutövning. Målet för hälso- och sjukvårdspolitikerna är att befolkningen ska erbjudas en behovsanpassad och effektiv hälso- och sjukvård av god kvalitet. En sådan vård ska vara jämlik, jämställd och tillgänglig. Det handlar bland annat om att utveckla primärvården och skapa en god, nära och samordnad vård, att vidareutveckla och förbättra cancervården och barncancervården samt att stärka regionernas förutsättningar att utveckla och förbättra förlossningsvården.

En behovsanpassad hälso- och sjukvård innebär att vården ska ges med hänsyn till den enskilda patientens behov och att patienten ska vara delaktig i sin vård. En jämlik vård innebär att alla ska erbjudas vård utifrån behov, på lika villkor och med gott bemötande. Att vården är

tillgänglig i alla delar av landet innebär bland annat att den är lätt att komma i kontakt med och att vården ges i rimlig tid.

Tillgänglighet

Politiken för att öka tillgängligheten i vården innefattar till exempel att öka antalet vårdplatser och att stödja regionernas arbete för att korta väntetider och vårdköer. På området sällsynta hälsotillstånd ska förutsättningarna för en god, jämlik och tillgänglig vård med patienten i centrum ökas.

Läkemedelspolitik

Målen för läkemedelspolitiken är bland annat att fortsatt förbättra tillgången till läkemedel samt att ändamålsenliga och säkra läkemedel ska kunna förskrivas till en rimlig kostnad för den enskilde. Risker för miljöpåverkan av läkemedel ska minimeras. Tillgängligheten till apotek är viktig för att säkerställa tillgången till läkemedel och apoteksservice i hela landet.

Beredskap

Hälso- och sjukvårdens beredskap handlar om att värna civilbefolkningens liv och hälsa i händelse av kris och ytterst krig.

Det handlar också om att säkerställa sjukvårdens förmåga att ta hand om exempelvis plötsliga och ökade patientflöden i en sådan situation. Sverige ska ha tillräckliga lager av läkemedel och medicintekniska produkter för att klara en kris.

Acko Ankarberg Johansson,
sjukvårdsminister

Camilla Waltersson Grönvall, socialtjänstminister

Socialtjänstministern ansvarar för samhällets stöd och hjälp till människor som är särskilt utsatta eller i svårigheter. Det inkluderar områdena individ- och familjeomsorg, stöd till personer med funktionsnedsättning och barnets rättigheter.

Individ- och familjeomsorg

Individ- och familjeomsorg omfattar socialtjänstens arbete med den sociala barn- och ungdomsvården, missbruks- och beroendevården, hemlöshet, ekonomiskt bistånd samt nationella och internationella adoptioner. Här ingår även arbete mot ungdomsbrottslighet, placeringar och tvångsvård utanför det egna hemmet samt stöd och hjälp till brottsoffer. Området omfattar också stöd till föräldrar i föräldraskapet och andra förebyggande insatser. Målet är att stärka förmågan och möjligheten till social delaktighet för människor i ekonomiskt och socialt utsatta situationer och att stärka skyddet för utsatta barn.

Stöd till personer med funktionsnedsättning

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Det kan handla om socialtjänstens stödinsatser till personer med funktionsnedsättning såsom bostäder med särskild service, sysselsättning,

ledsagarservice, avlösarservice, personlig assistans samt de statliga stöden assistansersättning, omvårdnadsbidrag, merkostnadsersättning och bilstöd.

Funktionshinderspolitiken är tvärsektoriell. Det innebär att frågor om stöd och insatser för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning är ett gemensamt ansvar för alla departement. Socialdepartementet ansvarar för samordning och uppföljning av funktionshinderspolitiken.

Barnets rättigheter

Barnets rättigheter handlar om att ta tillvara barns och ungas rättigheter och intressen i samhället. Barn och unga ska respekteras och ges möjlighet till utveckling, trygghet, delaktighet och inflytande. Området omfattar alla verksamheter där barn är berörda, till exempel utbildningspolitiken, migrationspolitiken, kulturpolitiken och socialtjänstpolitiken. Att barn känner till sina rättigheter är en grundläggande förutsättning. Att motverka våld och andra övergrepp

mot barn som växer upp i hem med missbruk eller psykisk ohälsa och att stödja kommunerna i deras arbete inom den sociala barn och ungdomsvården är också prioriterat av regeringen.

Camilla Waltersson Grönvall,
socialtjänstminister

Anna Tenje, äldre- och socialförsäkringsminister

Anna Tenje ansvarar för socialförsäkringar och äldrefrågor. Socialförsäkringen handlar om att ge ekonomisk trygghet vid sjukdom, ålderdom och när barnen är små. Området omfattar sjukförsäkringen, pensionerna samt föräldraförsäkring och bidrag till hushåll med barn. Äldrefrågorna omfattar äldreomsorg, ekonomisk trygghet för äldre samt äldres möjlighet till delaktighet i samhället.

Socialförsäkringar

Målet för den ekonomiska familjepolitiken är att den ska bidra till en god ekonomisk levnadsstandard för alla barnfamiljer samt minska skillnaderna i de ekonomiska villkoren mellan hushåll med och utan barn. Den ekonomiska familjepolitiken ska även bidra till ett jämställt föräldraskap. Barnbidrag och adoptionsbidrag är generella bidrag medan andra bidrag är behovsprövade såsom exempelvis bostadsbidrag och underhållsstöd.

Målet för sjukförsäkringen är att frånvaron från arbete på grund av sjukdom ska ligga på en långsiktigt stabil och låg nivå och variera enbart inom ramen för normala säsongsvariationer. Skillnaden i sjukfrånvaro mellan kvinnor och män samt mellan olika delar av landet ska minska. I området ingår bland annat förmånerna sjukpenning, rehabiliteringspenning, aktivitets-

och sjukersättning och ersättning vid arbetsskador.

Ålderspensionssystemet består av inkomst- och premiepension. Det finns också ett grundskydd för äldre som består av garantipension, bostadstillägg till pensionärer samt äldreförsörjningsstöd. Målet är att dessa förmåner ska bidra till att såväl ensamboende som sammanboende personer med låg eller ingen inkomstgrundad pension ska ha en god ekonomisk standard.

Äldreomsorg

Äldreomsorg handlar om insatser för att säkerställa trygghet och förbättra livskvaliteten för de äldre. Målet för äldreomsorgen är att äldre ska kunna leva ett aktivt liv och ha inflytande i samhället och över sin vardag. Äldre ska kunna åldras i trygghet, ha kvar sitt oberoende och bemötas med respekt. De ska ha tillgång till god vård och omsorg.

Anna Tenje,
Äldre- och socialförsäkringsminister

Besluts- och samarbetsorgan

Socialdepartementet deltar i olika besluts- och samarbetsorgans arbete på såväl nationell som internationell nivå.

Riksdagen

Socialdepartementets frågor behandlas i följande riksdagsorgan där statsråden regelbundet föredrar aktuella ärenden:

- socialförsäkringsutskottet
- socialutskottet
- kulturutskottet
- EU-nämnden

EU-organ

Huvudansvaret för sociala samt hälso- och sjukvårdsrelaterade frågor vilar på medlemsstaterna. EU har en roll i att stödja och komplettera medlemsstaternas politik inom flera av dessa områden.

Inom några av Socialdepartementets ansvarsområden finns styrande regler i form av EU-förordningar och EU-direktiv. Inom andra områden finns strategier, handlingsplaner och program som anger inriktningen på medlemsstaternas arbete.

Medlemsstaterna inom Europeiska unionen samarbetar också för att lära av varandras goda erfarenheter och exempel.

Ministerrådet stiftar EU:s lagar tillsammans med Europaparlamentet, efter förslag från EU-kommissionen. Rådet består av ministrar från

medlemsstaternas regeringar. När Socialdepartementets frågor behandlas i ministerrådets möte deltar berört statsråd. Frågorna behandlas i Rådet för sysselsättning och socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (EPSCO) samt Rådet för utbildning, ungdom, kultur och idrott (EYCS). Departementets frågor finns även inom Rådet för rättsliga och inrikes frågor (RIF) samt inom konkurrenskraftsrådet (KKF).

Berörda utskott inom Europaparlamentet är främst:

- Miljö, folkhälsa och livsmedelssäkerhet (ENVI)
- Sysselsättning och sociala frågor (EMPL)
- Kultur och utbildning (CULT)
- Inre marknaden och konsumentskydd (IMCO)

Inom EU-kommissionen arbetar huvudsakligen följande generaldirektorat med Socialdepartementets frågor:

- Hälsa och livsmedelssäkerhet (SANTE)
- Sysselsättning, socialpolitik och inkludering (EMPL)
- Utbildning, ungdom, idrott och kultur (EAC)

- Rättsliga frågor och konsumentfrågor (JUST)

Internationella organ

Socialdepartementet deltar också i andra internationella samarbetsorgans arbete. Dessa är bland annat:

- Förenta nationerna (FN)
- Världshälsoorganisationen (WHO)
- Globala partnerskapet mot våld mot barn
- Global Leaders Group against AMR
- World Anti-Doping Agency (WADA)
- Europarådet
- Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD)
- Internationella arbetsorganisationen (ILO)

Nordiska ministerrådet

- Barentsrådet (BEAC)
- Nordliga dimensionens partnerskap om hälsa och socialt välbefinnande (NDPHS)
- Östersjöstaternas råd (CBSS)

Myndigheter, nämnder och stiftelser under Socialdepartementet

Till Socialdepartementets verksamhet hör myndigheter och nämnder som ansvarar för den löpande verksamheten inom statsförvaltningen.

Regeringen fastställer mål, uppgifter och resursfördelning för myndigheternas verksamhet, men får inte påverka hur myndigheterna tillämpar lag eller beslutar i enskilda fall.

Till departementets verksamhetsområde hör även några stiftelser.

Inom flera områden ingår regeringen för statens räkning särskilda

överenskommelser med Sveriges Kommuner och Regioner och samarbetar med privata och ideella organisationer.

Myndigheter och nämnder

Alkoholsortimentsnämnden
Arvsfondsdelegationen
Barnombudsmannen
E-hälsomyndigheten
Folkhälsomyndigheten
Fondtorgsnämnden
Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd
Försäkringskassan
Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd
Inspektionen för socialförsäkringen
Inspektionen för vård och omsorg

Läkemedelsverket
Myndigheten för delaktighet
Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd
Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor
Myndigheten för stöd till trossamfund
Myndigheten för vård- och omsorgsanalys
Pensionsmyndigheten
Socialstyrelsen
Statens beredning för medicinsk och social utvärdering

Statens institutionsstyrelse
Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket

Stiftelser

Provincialläkarstiftelsen
Stiftelsen WHO Collaborating Centre on International Drug Monitoring
Stiftelsen Allmänna Barnhuset

Gäller per den 1 November 2023

Produktion: Intellecta
Datum: December 2023
Foto: Sid 1 Maskot/TT
Sid 2 Maskot/TT
Sid 3 Maskot/TT
Sid 5 Maskot/TT
Sid 6 Ninni Andersson/Regeringskansliet
Sid 7 Magnus Liljegren/Regeringskansliet
Sid 8 Ninni Andersson/Regeringskansliet
Sid 9 Ninni Andersson/Regeringskansliet

Mer om Socialdepartementet

På Socialdepartementets svenska respektive engelska webbsidor finns mer information om regeringens politik och statsrådets engagemang.

Besök

[regeringen.se](https://www.regeringen.se)

[government.se](https://www.government.se)

X: [@socialdep](https://twitter.com/socialdep)

LinkedIn: [Regeringskansliet, Socialdepartementet](#)